

Samarbete med Sydsudans enda barnsjukhus

Skandinaviska Läkarbanken står i startgroparna för ett samarbete med Al Sabbah Childrens hospital i Juba, Sydsudan. Erikshjälpen, SLB's partner

och finansör, har en lokal medarbetare på ett kontor i Juba.

Hon heter Anne Tyra Yata och är vår kontakt på plats.

Vi har fått kontakt med sjukhuset via Erikshjälpen, och tanken är att det vore fint för oss att kunna starta ett samarbete, och samtidigt

kunna följa upp arbetet kontinuerligt och också få med Erikshjälpens expertis som barnrättsorganisation.

Johanna Larsson
och Anne Tyra Yata

Kort om sjukhuset: det är Sydsudans enda barnsjukhus, behandlar barn från födelsen till 14 år. Det finns ingen förlossning på sjukhuset, spädbarnen kommer utifrån. Det finns en avdelning med nyfödda upp till 1 månads ålder, en malnutritionsavdelning, och flera blandade avdelningar. Patientantalet är stort, och dagligen kommer 400–500 barn för bedömning och behandling via Outpatient Department (OPD).

Ingången till Al Sabbah Childrens Hospital ligger vid en mycket trafikerad gata.

Gott om pediatriker, men dåligt med utrustning

Personalmässigt finns det 13 pediatriker, 22 allmänläkare, 10 Clinical officers och 58 sjuksköterskor. Sjukhuset är knutet till universitetet i Juba, och mängder av studenter gör sin praktik på avdelningarna.

Sjukhuset är i statlig regi, med stöttning från bland annat UNICEF (malnutrition), WHO, World Food Programme. Det saknas röntgen, saturationsmätare, begränsad lab.

Önskemålet från sjukhuset är att få hjälp med att optimera behandlingen av de vanligaste sjukdomarna: malaria,

sjuka nyfödda, diarré och lunginflammation samt malnutrition.

Enorma behov – hur gör SLB bäst nytta?

Vår koordinator Gerd och ordförande Torbjörn var på plats på ett första rekognoserande möte hösten 2023, och i januari i år följde jag, i egenskap av barnläkare och styrelseledamot, med Gerd för att konkretisera planerna och ha ytterligare möten. På plats kunde jag konstatera att behoven är enorma och kollegorna angelägna om samarbete. Vi vet att det finns många fallgropar och det är svårt att veta hur vi bäst gör nytta, men nu finns ett samarbetsavtal påskrivet och planering pågår.

Torbjörn Eriksson i samspråk med pediatrikerna Amanda och Omawa

Vad händer härmäst? I höst har vi för avsikt att hålla en PNC (Pediatric Nursing Course) och samtidigt fortsätta kartläggningen av vilka insatser som kan vara meningsfulla. Detta bestäms tillsammans med sjukhusledningen och ERIKS på plats i Juba.

Johanna Larsson, pediatriker och neonatolog

Bygatan i Mchukwi

Jag kände mig hemma redan innan jag välkomsthälsades

– att åka som gynekolog till Mchukwi Mission Hospital

Vad spännande det kändes att få åka på mitt andra uppdrag med Skandinaviska Läkarbanken, denna gång till Mchukwi i Tanzania. Jag visste att det fanns en gynekolog på plats som jag tog kontakt med redan inför resan. Det var så oerhört roligt att sedan få träffa min kollega Samweli och att veta att jag inte kommer vara ensam gynekolog under min vistelse.

Jag möttes av Adonia, som står för samtliga färdtjänster, med ett varmt välkomnande på flygplatsen. På vägen till Mchukwi stannade vi till för att hämta pengar och köpa mat. Det fanns för visso en del att se längs vägen men jag var ändå glad när jag såg Mchukwi Hospitals vita grindar efter ett långt flyg och en drygt tre timmars bilresa. På Simba huset där jag skulle få bo träffade jag Prisca som är ansvarig för städning och matlagning och mycket riktigt så väntade en varm måltid på mig. Jag började känna mig hemma långt innan chefsläkaren dr Guzuye hälsade mig välkommen nästa morgon inför morgonmötet.

Högrisk-obstetrik och bred kirurgisk kompetens

Dagarna började med morgonbön och möte i samlingshallen. Pastorn predikade på swahili men någon tog sig alltid tid att översätta för mig. På första dagen gav mig Immanuel, som står för IT-avdelningen i Mchukwi, ett SIM-kort med tanzaniskt nummer så att jag lättare skulle finnas tillgänglig. Nätverket i Mchukwi är dock bristfälligt minst sagt och det var svårt att nå telefonledes i alla fall.

Mchukwi är ett fint sjukhus som bjuder på mycket bra vård vilket lockar patienter ifrån hela landet. Av samma anledning är sjukhuset en remissinstans särskilt för

obstetriska högriskpatienter. Det innebär att man möter många fall som snarare är sällsynta i Sverige, till exempel eklampsi, svår anemi eller malaria under graviditet. Tyvärr finns ingen fosterövervakning mer än auskultation vilket leder till en hög andel kejsarsnitt.

Annika Platte assisterar doktor Samweli vid en operation.

Tisdagar och torsdagar är avsatta för planerade operationer och jag fick assistera på de flesta. Jag har aldrig haft ett större intresse för kirurgi; Samweli däremot är inte bara intresserad men oerhört kunnig och skicklig och

det var en ära att få lära mig av honom. Än så länge finns enbart öppen kirurgi och det opererades bland annat vaginala samt abdominala hysterektomier, ooforektomier, stora ovarialcystor men även vesico-vaginala fistlar som lyckligtvis sällan syns i Sverige.

Jag blev väldigt imponerad av samtliga kollegors breda kompetens! Man bör kunna handlägga det mesta i både teori och praktik och läkaren som gick jour gjorde allt ifrån kejsarsnitt, laparotomi till öppna frakturer.

Jobb på avdelning, ultraljud och mottagning

På måndagar, onsdagar och fredagar följde jag med Samweli till mottagningen. Jag satt med i patientmötet, vi diskuterade spännande fall och planerade handläggningen ihop. Enstaka patienter som pratade engelska kunde jag möta själv. Många frågeställningar handlade om fertilitet och önskad barnlöshet. Det fanns möjlighet till vidare utredning med HSG, ovulationsstimulering med Clomifen och ibland gjordes även en tubarplastik. Utfallet är statistiskt sett inte särskilt bra men att gå vidare med IVF är knappast ett alternativ då proceduren är oerhört dyr.

Jag gjorde många gynekologiska ultraljud åt Samweli med anledning av att de egentligen görs via röntgenavdelningen och oftast abdominalt. Att bidra med ett vaginalt ultraljud där det behövdes för att förbättra diagnostiken och undervisa i densamma var mycket uppskattat. Jag fanns förstås tillgänglig för samtliga kollegor som mötte gynekologiska patienter. Vissa dagar följde jag med på rond på förlossningen, eftervård och avdelningen för kvinnor där jag inte enbart mötte gynekologiska patienter men även kvinnor inlagda efter trauman eller ortopedisk kirurgi. Jag lärde mig mycket om rutinerna på sjukhuset, sjukdomstillstånd utanför min specialitet och det fanns möjlighet för ömsesidig bed-side-undervisning och kompetensutbyte.

Annika undervisar på sjuksköterskeskolan

På fredagar fanns tid för utbildning efter morgonmötet och jag föreläste om diagnostik och handläggande av ovarialcystor samt cervix cancer. Immanuel hade såväl

laptop samt beamer förberedd inför mötet för att underlätta så mycket som möjligt för mig. Två gånger föreläste jag även för sjuksköterskestudenter.

Vardagslivet – fotboll och volleyboll

Såväl patienter samt personal i Mchukwi upplevdes som väldigt social! Inneiggande patienter satt oftast utanför vårdavdelningarna för att umgås, även personalen tog sig tid för att prata lite i korridoren.

Det finns en cafeteria där

man kan samlas för en kopp te,

fika eller lunch. På operationsdagarna bjöd sjukhuset på mat vilken levererades till operation! Så satt vi där tillsammans och åt. Det lilla administrationsrummet räckte knappast till. På kvällarna möts man för att spela fotboll, volleyboll eller se en fotbollsmatch i samlings salen. Viktigaste frågan att kunna svara på i Mchukwi är nog om man gillar team Simba eller Yanga.

I själva byn finns egentligen enbart en några hundra meter lång gata där man säljer lokalt odlade grönsaker och frukt, vatten och läsk och några matvaror som till exempel ris och olja. Det finns varken restaurang, bar eller liknande, men ändå finns det mycket liv på gatan även på kvällarna. Ibland tog jag en promenad, men ofta kollade jag på volleyboll. Efter att mörkret fallit gick alla hemåt och jag satt på Simba hus, läste eller kollade på en DVD. När jag kände kollegorna bättre satt vi ibland ute gemensamt och enstaka kvällar lagade vi mat ihop. Två helger följde jag med Samweli till hans gård och planterade cassava vilket var en härlig upplevelse! Och en helg var jag bjuden på födelsedagskalas i Kibiti.

På söndagar var det gudstjänst i den lokala kyrkan. Även här fick jag någon vid min sida som översatte till engelska. Mest uppskattade jag dock såväl sång samt musik trots att den var mycket högljud.

Ett upplevelse för livet

Jag kunde tröttna på att nätverket sällan räckte till för att ringa ett samtal och att elen försvann flera gånger per dag. Men det dröjde inte länge tills jag kände mig hemma och det var svårt att lämna Mchukwi och alla fina kollegor där många hade blivit vänner.

Det kändes meningsfullt att kunna bidra lite grann samtidigt som jag kunde utvecklas. Samweli och jag vi fortsätter hålla på att diskutera spännande patientfall och sannolikt blir det mer jobb ihop framöver!

Annika Platte, gynekolog

Inspirations- och fortbildningsdagar

Årets inspirations- och fortbildningsdagar för de som varit eller ska ut på uppdrag samlade ett 70-tal deltagare på Ädelfors Folkhögskola utanför Holsbybrunn. Även en del medlemmar deltog. Dagarna var också i år gemensamma med Rotary Doctors.

Anton Eriksson föreläser om inlägg på sociala medier

Johan von Schreeb inledde dagarna med en föreläsning om Global hälsa, med speciell inriktning på katastrofer. Karin Sharma gav en intressant inblick i interkulturell förståelse. Erikshjälpens kommunikationsavdelning presenterades av Anton Eriksson och Oskar Swerlander som gav mycket matnyttig information om vad man bör tänka på då man tar bilder samt gör inlägg på sociala medier.

Erfarenhetsutbyte är viktigt under dessa dagar. Det gavs tillfälle till det både då Britten Klöfver Ståhl berättade om

sina lärdomar från de uppdrag hon varit på samt vid fikaborden. Leif Dotevall föreläste om nygamla infektionssjukdomar och Bengt Herngren om ortopedi för icke-ortoped. Även ett samtal om handledarskap ägde rum.

Hoppets apostlar

Erikshjälpens före detta generalsekreterare, Daniel Grahn, talade över ämnet: Finns det hopp i en grym värld? Han konstaterade att det gör det! Och gav den här uppmuntran/uppmeningen till de han kallar Hoppets Apostlar – vårdpersonalen:

Det finns de människor som tänder ljuset när de kommer in i ett rum.

Det finns dom som släcker ljuset när de kommer in i ett rum.

Ni som finns i världen. Ni är per definition ljusbärare – ni är hoppets apostlar.

Ju grymmare världen blir – desto viktigare blir sådana som Ni.

**Världen är grym! Ni behöver steppa upp!
Ta ett kliv fram!**

Deltagarna uttryckte en stor glädje över dessa dagar då de fått möta personer med liknande intressen, samtala om problem och glädjeämnen som kan möta under ett volontäruppdrag, lära känna nya människor och lyssna till goda föreläsare.

Powerpointpresentationer och annat material från dagarna finns på de inloggningsbara sidorna för volontärer.

En glimt från årsmötet 21 april

Årsmötet för Skandinaviska Läkarbanken hölls i samband med inspirations- och fortbildningsdagarna. Torbjörn Eriksson omvaldes som ordförande för ännu ett år. Roland Nissfolk och Lennart Sjöholm avgick ur styrelsen, men Lennart valdes in som ersättare. Nyvalda blev Johanna Larsson och Leif Dotevall som båda varit ersättare. Ny ersättare blev Jakob Altgårde. Övriga ledamöter i styrelsen kvarstår.

Beslut togs om att höja medlemsavgiften 1 januari 2025 från 100 till 200 kr. En höjning som motiveras med att

medlemsavgiften varit densamma sedan starten 1990, och att kostnaderna har ökat. Föreningen hade vid årsskiftet 443 medlemmar.

Save the date:

Inspirations- och fortbildningsdagar
10-11 maj 2025.

Till sist vill vi på Skandinaviska Läkarbanken önska er alla en trevlig sommar!

Välkomna att höra av er om ni är intresserade av att åka på uppdrag under 2025.

